

Remissvar - Betänkande ökad kontroll över tandvårdssektorn (SOU 2023:82)

Region Sörmland har bjudits in att besvara remissen av delbetänkandet Ökad kontroll över tandvårdssektorn 2023:82.

Sammanfattning

Region Sörmland konstaterar sammanfattningsvis att betänkandet föreslår flera åtgärder som ska förbättra kontrollen över tandvårdssektorn. Utredningen föreslår även åtgärder som syftar till att förbättra patientsäkerheten och minska felaktiga utbetalningar av statligt tandvårdsstöd.

Regionen delar utredningens bedömning att införande av tillståndsplikt för privat tandvård, skärpta regler för anslutning till statligt tandvårdsstöd och en utökad kontroll av utbetalningar är behövliga åtgärder för att minska mängden felaktiga utbetalningar.

Regionen bedömer att en utvecklad samverkan och upplysningskyldighet mellan olika myndigheter är den enskilt viktigaste åtgärden i detta arbete.

Regionen vill lyfta behovet av ytterligare analys av hur skyldigheten att intyga utförd vård på heder och samvete påverkar den rättsliga ställningen för behandlare när det sker felrapportering av misstag.

Regionen vill också framhäva att även den privata tandvårdssektorn bör omfattas av anmälningsplikt avseende olämpliga tillståndsinnehavare.

Region Sörmland vill därutöver lämna följande kommentarer.

1. Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125)

Region Sörmland ställer sig bakom betänkandets förslag till lag om ändring i tandvårdslagen men saknar motsvarande förslag för privat verksamhet.

Ett sådant kan föras in i lämpligt lagrum, det vill säga Tandvårdslagen eller Patientsäkerhetslagen.

Majoriteten av vuxenpatienter behandlas i privat verksamhet och att då begränsa rapporteringsskyldighet till regioner och Folktandvårdsorganisationer innebär att majoriteten av vuxentandvården undantas.

Det är också ur konkurrensneutralitetssynpunkt olämpligt att ge Folktandvården skyldighet att agera gentemot privata vårdgivare utan att även privata vårdgivare ska ha samma ansvar för patientsäkerheten hos sina kollegor.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd

Region Sörmland ställer sig bakom betänkandets förslag till lag om ändring i lagen om statligt tandvårdsstöd.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen

Region Sörmland ställer sig bakom betänkandets förslag till lag om ändring i lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

1.4 Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Region Sörmland ställer sig bakom betänkandets förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen, men saknar förslag om rapportskyldighet för privat tandvård motsvarande regionernas/folktandvårdens i patientsäkerhetslagen.

1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister

Region Sörmland ser positivt på betänkandets förslag.

1.6 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Region Sörmland ser positivt på betänkandets förslag.

1.7 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration.

Region Sörmland ser positivt på betänkandets förslag.

1.8 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2006:196) om register över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal och personal med bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska.

Region Sörmland ser positivt på betänkandets förslag.

1.9 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd

Region Sörmland ser väsentligen positivt på betänkandets förslag men anser att förslaget i §17a är otillräckligt utrett vad avser konsekvenserna för de felrapporteringar av misstag som oundvikligen sker.

I utredningen redovisas att majoriteten av felrapporteringar är oavsiktliga misstag eller okunskap om ett delvis komplicerat regelverk. Att då kräva ett intygande som gör att misstagen kan behandlas som osant intygande kommer att skapa en situation där den enskilda behandlaren blir rättslös. Dessa konsekvenser är enligt vår uppfattning otillräckligt belysta i utredningen.

1.10 Förslag till förordning om ändring i offentlighets och sekretessförordningen (2009:641)

Region Sörmland ser positivt på betänkandets förslag.

1.11 Förslag till förordning om ändring i patientsäkerhetsförordningen (2010:1369)

Region Sörmland ser positivt på betänkandets förslag.

8. Utredningens bedömningar och förslag

8.1.1 Tillståndsplikt för privat tandvårdsverksamhet ska införas

Region Sörmland stödjer förslagen och ser positivt på den kvalitetssäkring som förslagen innebär för ledningen av privata vårdgivares verksamhet.

8.1.2 Ansökan om tillstånd

Region Sörmland stödjer förslaget.

8.1.3 Återkallelse och omprövning av tillstånd

Region Sörmland stödjer förslagen att IVO ska kunna återkalla eller ompröva tillstånd för privat tandvårdsverksamhet.

Regionen ser positivt på förslaget om anmälningsskyldighet men anser att på samma sätt som Folk tandvården inkluderas i den förklarande texten i utredningen ska den privata tandvården omfattas av motsvarande krav som Folk tandvården får i nedanstående utdrag:

Det är tänkbart att regionen i samband med att den granskar sådan tandvård eller ska pröva ett behandlingsförslag, eller inom folk tandvården, ifrågasätter om privat verksamhet borde ha tillstånd. Det kan till exempel ske därför att det finns tecken på brister i patientsäkerheten eller därför att en person i ledningen är olämplig.

8.1.4 IVO ska få ta ut en avgift för ansökan om tillstånd

Region Sörmland stödjer förslaget om att IVO får ta ut avgift och att den inte är så låg så den kan uppfattas som symbolisk.

8.1.5 Brottsligt att bedriva tandvårdsverksamhet utan tillstånd

Region Sörmland stödjer förslaget att tandvårdsverksamhet utan tillstånd ska vara brottslig.

8.1.6 Beslut om tillstånd eller avgift ska kunna överklagas

Region Sörmland stödjer förslaget.

8.1.7 IVO:s åtkomst till uppgifter

Region Sörmland stödjer förslagen.

8.2 Villkor för anslutning till Försäkringskassans elektroniska system

8.2.1 Förekomst i vårdgivarregistret ska krävas för anslutning

Region Sörmland stödjer förslaget.

8.2.2 Ärende om anslutning ska kunna vilandeförklaras vid misstanke om att verksamheten kommer att förbjudas

Region Sörmland ser positivt förslaget.

8.2.3 Avanslutning ska kunna beslutas i fler situationer än i dag

Region Sörmland stödjer förslagen men understryker att patienternas rätt till högkostnadsskydd beaktas.

8.2.4 Skyldighet för IVO att lämna ut uppgifter ur vårdgivarregistret till Försäkringskassan

Region Sörmland stödjer förslaget som stärker samverkan mellan myndigheterna.

8.2.5 Ansökan om anslutning ska vara elektronisk

Region Sörmland stödjer förslagen.

8.2.6 Försäkringskassan ska få ta ut en avgift för att vara ansluten till det elektroniska systemet

Region Sörmland stödjer förslaget att man ska kunna ta ut en avgift men anser att priset ska vara per vårdgivare och inte per enskild klinik.

8.3 Villkor för och kontroll av utbetalning av statligt tandvårdsstöd

8.3.1 Försäkringskassans utredningsbefogenheter ska utvidgas

Region Sörmland stödjer förslagen om utökade utredningsbefogenheter.

8.3.2 Statligt tandvårdsstöd ska som huvudregel inte få betalas ut om behandlaren saknar legitimation

Region Sörmland stödjer förslagen och vill speciellt lyfta den förbättring för patienterna som möjligheterna att få högkostnadsersättning för vård som utförs som delegering innebär.

Region Sörmland vill peka på att efterkontroller avseende vård som utförs på delegering kan innebära efterarbete med risk för försenad utbetalning av högkostnadsersättning och att det är viktigt att utforma tidseffektiva kontrollsystem. Regler för delegation måste utformas så att möjlighet till kontroll av ansvariga myndigheter inte försvåras eller omöjliggörs.

8.3.3 Försäkringskassan ska få inhämta uppgifter om legitimerad personal på medium för automatiserad behandling

Region Sörmland stödjer förslaget.

8.3.4 Innehållande av ersättning när patientsäkerheten brister

Region Sörmland stödjer förslaget men betonar att regelverket måste utformas så att patienternas rätt till högkostnadsersättning inte äventyras.

8.3.5 Behandlare ska underteckna underlaget för beräkning av statligt tandvårdsstöd

Region Sörmland anser att förslaget är otillräckligt utrett vad avser konsekvenserna för de felrapporteringar av misstag som oundvikligen sker. I utredningen redovisas att majoriteten av felrapporteringar är oavsiktliga misstag eller okunskap om ett delvis komplicerat regelverk. Att då kräva ett intygande som gör att misstagen kan behandlas som osant intygande kommer att skapa en situation där den enskilda behandlaren blir rättslös. Dessa konsekvenser är enligt vår uppfattning otillräckligt belysta i utredningen.

8.3.6 Patientens medverkan

Region Sörmland ser positivt på att patienten medverkar till att motverka felaktig utbetalning men ser svårigheter i hur ett sådant förslag ska realiseras utan att leda till omfattande utökad administration för såväl vårdgivare som Försäkringskassan.

Region Sörmland vill understryka att ett genomförande inte får leda till administrativt extraarbete som gör att Försäkringskassans resurser att hantera tandvårdsstödet blir otillräckliga i andra avseenden. Region Sörmland vill även betona vikten av stor försiktighet för att beakta patientens integritet.

8.3.7 Regionernas verksamhet enligt tandvårdslagen och lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar

Region Sörmland ser positivt på förslagen.

8.3.8 Utbyte av uppgifter mellan IVO och Utbetalningsmyndigheten

Region Sörmland ser positivt på förslagen och den förbättrade myndighetssamverkan detta innebär.

9. Kostnadsberäkningar och övriga konsekvensbeskrivningar

9.2 Konsekvenser för staten

Region Sörmland har inget att invända mot konsekvensanalyserna men vill understryka att vi ser det som en förutsättning för att utredningens mål ska uppnås att de statliga myndigheterna tillförs de resurser utredningen signalerat att man har behov av.

9.2.2 Konsekvenser för IVO

I konsekvensanalysen resonera utredaren på sidorna 237-238 om förhållandet mellan vårdgivare, verksamhetschef och mottagning och signalerar att man kan behöva se över regelverken för hur man organiserar sin verksamhet.

Utredningen förutsätter att IVO inför tillämpningen av de föreslagna bestämmelserna på lämpligt sätt kommer att tydliggöra förhållandet mellan vårdgivare, verksamhet och mottagning såvitt avser kravet på tillstånd och patientsäkerhet inom tandvården

sid 238 rad 16.

Region Sörmland vill understryka att man i en sådan översyn beaktar att man håller isär ansvar för vårdgivare respektive verksamhetschef så inte verksamhetschefen får ansvar man inte har mandat att besluta om.

9.3 Konsekvenser för regioner och kommuner

Region Sörmland delar de bedömningar som gjorts av utredningen och är medvetna om att det kan uppstå speciella utmaningar i vår rekryteringsprocess.

9.4 Dynamiska effekter

Region Sörmland anser att dessa precis som utredaren skriver är svåra att kvantifiera.

9.5 Övriga konsekvensbeskrivningar

I övriga konsekvensbeskrivningar saknar Region Sörmland fördjupade analyser av hur signeringskravet på heder och samvete kommer att påverka den rättsliga ställningen för de behandlar som råkar rapportera fel som olycksfall i arbetet.

Region Sörmland efterlyser också en analys av hur en rapporteringsplikt avseende olämpliga tillståndshavare som omfattar Folktandvården i roll som vårdgivare men inte ger privata vårdgivare samma ansvar kan påverka diskussionen om konkurrensneutralitet mellan offentlig och privat vård.

10. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Region Sörmland anser att ett ikraftträdande den 1 januari 2026 är fullt rimligt.

REGION SÖRMLAND

Christoffer Öqvist (M)
Regionstyrelsens ordförande